

Patrimoni botànic

NATURA URBANA. Els manresans tenim patrimoni que no gaire viu, per no conegut, des del punt de vista més cultural, i també literalment viu, des del punt de vista biològic. Es tracta del patrimoni botànic. Manresa té un pla especial urbanístic de protecció d'arbres i arbredes.

La finalitat d'aquest pla és establir les mesures necessàries per l'adequada preservació, consolidació, foment, millora i gestió dels arbres i arbredes que configuren el patrimoni natural de Manresa. Aquest pla va ser redactat el 2011 i el patrimoni que descriu és poc conegut pels manresans.

Però, per què un pla d'aquest tipus? La resposta és clara i immediata: els arbres i les arbredes milloren la qualitat de vida dels ciutadans. Redueixen la contaminació atmosfèrica i els sorolls. A més, són hàbitats que atreuen fauna i contribueixen a la construcció del paisatge en mosaic típic del Bages. També són un entorn molt pròxim per educar ambientalment grans i petits o, simplement, per passar estones agradables de lleure.

Són patrimoni natural botànic de Manresa: alberedes, alzinars, auronedes, freixenedes, pinedes, rouredes, garrigues, ginjolers?. Una cinquantena d'arbredes o boscos d'espècies prou diferents que poden tenir un clar sotabosc o no. També formen part del patrimoni cent arbres aïllats o conjunts de fins a tres peus d'arbres. Tots els elements del patrimoni, arbredes i arbres, tenen un especial interès per la mida, edat, valor històric, natural, social, cultural o estètic. En destacaré només dos per les seves històries exemplars sobre el que no s'hauria de fer mai amb el patrimoni.

El primer element és la pineda del bosc del Balcells, al peu de Collbaix. Ara és un bosc amb domini de pi blanc i pi pinyer, que té una extensió de quatre hectàrees. Al pla especial, consta que en té cinc. Una d'aquestes hectàrees va ser talada a l'hora de construir l'enllaç de l'eix transversal amb el diagonal i es van eliminar arbres centenaris. L'origen d'aquest bosc podria ser el resultat de l'abandonament dels antics conreus de vinya a causa de la fil·loxera, a partir de l'any 1892, i sobre els quals i de manera natural van créixer els pins. O podria ser que els mateixos propietaris hi plantessin pins pinyers per recollir-ne i aprofitar els pinyons.

La pineda de pins del bosc del Balcells just sota Collbaix i cal Balcells

El segon element patrimonial és el gran freixe de fulla petita de Can Font (a sota, a la foto). Una història ben trista. En queden el tronc i quatre branques. Les obres de Can Font el van deixar sense aigua, el ramal de la sèquia va deixar-lo de regar. En cinc anys va passar de l'esplendor més radiant a la precarietat vital i a la decadència que el va conduir cap a la mort. Un altre clar exemple, com el del bosc del Balcells, de mala previsió a l'hora de conservar i tenir present el patrimoni viu de la ciutat. Perquè això no passi cal divulgar el patrimoni viu entre els ciutadans. Així serà valorat tant o més que altres patrimonis no tan vius. Però, mal que ens pesi, és una feina que ens queda pendent.